

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΑΡΧΑΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Λυσίας, Υπέρ Μαντιθέου

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

4. Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

5. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

1. Α. Να επιλέξετε την σωστή απάντηση που να αποδίδει το νόημα της λέξης/φράσης:

1. διαιτησομένους

- α. ο Μαντίθεος και ο αδελφός του
β. ο Μαντίθεος και ο πατέρας του

2. τῶν τειχῶν καθαιρουμένων

- α. όταν χτίζονταν τα τείχη της Αθήνας
β. όταν γκρεμίζονταν τα τείχη της Αθήνας

3. τῆς πολιτείας

- α. η δημοκρατία
β. το ολιγαρχικό πολίτευμα

4. εἰς τοιοῦτον καιρὸν

- α. το καθεστώς των Τριάκοντα
β. ο Πελοποννησιακός πόλεμος

5. ἐκεῖνοι

- α. οι Τριάκοντα
β. οι κατήγοροι

(Μονάδες 10)

2. Η επιχειρηματολογία του Μαντίθεου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα; Να τα αξιολογήσετε.

(Μονάδες 10)

3. α) Γιατί η συμμετοχή του Μαντιθέου στους κινδύνους που διέτρεχαν οι Τριάκοντα, θα ήταν πράξη άστοχη γι' αυτόν, πέντε μέρες μάλιστα πριν από την πτώση τους; (Μονάδες 5) β) Τι υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση αλλά “μᾶλλον ἠτίμαζον και τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον”; (Μονάδες 5)

4. Κάντε την αντιστοίχιση:

Α ΣΤΗΛΗ	Β ΣΤΗΛΗ
1. Προοίμιο	α) σύντομη έκθεση του θέματος
2. Διήγησις	β) περιλαμβάνει την έκθεση των σχετικών με το θέμα γεγονότων
3. Πίστις	γ) ενημερώνει για το θέμα και προσπαθεί να εξασφαλίσει την εύνοια
4. Επίλογος	δ) συνήθως περιλαμβάνει ανακεφαλαίωση την βασικών θέσεων του λόγου
5. Πρόθεσις	ε) περιλαμβάνει έντεχνες και άτεχνες αποδείξεις

Δ.2

Α ΣΤΗΛΗ	Β ΣΤΗΛΗ
---------	---------

1. Ενθυμήματα	α.ο ρήτορας προσπαθεί να προκαλέσει συναισθήματα
2. Παραδείγματα	β.αποφθέγματα για ζητήματα γενικού χαρακτήρα
3. Γνώμες	γ.η εντύπωση που θα προξενήσει ο ρήτορας στο ακροατήριο
4. Ηθοποιία	δ.διακρίνονται σε ιστορικά και πλαστά
5. Παθοποιία	ε.βραχυλογικοί συλλογισμοί που καταλήγουν σε πιθανά συμπεράσματα

(Μονάδες 10)

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα)για την καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ἐξέπεμψε

ἤλθομεν

φαίνονται

μεταδιδόναι

μεθισταμένης

(Μονάδες 10)

6. Σε ποια ιστορικά γεγονότα τα οποία περιγράφει ο Μαντίθεος αναφέρεται το παρακάτω κείμενο του Ξενοφώντα;

Οι Λακεδαιμόνιοι όμως δήλωσαν ότι αρνούνται να υποδουλώσουν πόλη ελληνική που τόσες υπηρεσίες είχε προσφέρει τον καιρό του μεγαλύτερου κινδύνου που είχε απειλήσει ποτέ την Ελλάδα· δέχτηκαν λοιπόν να γίνει ειρήνη με τον όρο ότι οι Αθηναίοι θα γκρεμίσουν τα Μακρά Τείχη και τα τείχη του Πειραιά, θα παραδώσουν όλα τους τα πλοία εκτός από δώδεκα, θα φέρουν πίσω τούς εξόριστους, θα ἔχουν τους ίδιους εχθρούς και φίλους με τους Λακεδαιμονίους και θα εκστρατεύουν μαζί τους στη στεριά και στη θάλασσα, όπου τους οδηγούν αυτοί. (...) Την άλλη μέρα οι πρέσβεις ανέφεραν τους όρους που έβαζαν οι Λακεδαιμόνιοι για ειρήνη· στ' όνομα ολωνών μίλησε ο Θηραμένης, λέγοντας ότι έπρεπε να εισακούσουν τους Λακεδαιμονίους και να γκρεμίσουν τα Τείχη. Μερικοί αντιμίλησαν, η μεγάλη πλειοψηφία όμως τον επιδοκίμασε κι αποφάσισαν να δεχτούν την ειρήνη. Μετά απ' αυτά ο Λύσανδρος αγκυροβόλησε στον Πειραιά, οι εξόριστοι γύρισαν, και βάλθηκαν με πολλήν όρεξη να γκρεμίζουν τα Τείχη, στους ήχους αυλού που έπαιζαν κορίτσια — νομίζοντας ότι από κείνη τη μέρα ελευθερωνόταν η Ελλάδα.

(Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, 2.2.20/22-23)

B. ΑΙΔΙΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στα Ελληνικά του ο Ξενοφώντας συνεχίζει την αφήγηση των γεγονότων της τελευταίας περιόδου του Πελοποννησιακού πολέμου. Στο παρακάτω απόσπασμα ο ιστορικός αναφέρεται στη δράση του στρατηγού Κόνωνα και του σατράπη Φαρνάβαζου.

Καί ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν πόλεμος οὕτως ἐπολεμεῖτο. Ἐν ᾧ δὲ **ταῦτα πάντα** ἐπράττετο, τά κατὰ θάλατταν αὖ καί τὰς πρὸς θανάτῃ πόλεις γενόμενα διηγῆσομαι καὶ τῶν πράξεων τὰς μὲν ἀξιομνημονεύτους γράψω, τὰς δὲ μὴ ἀξίας λόγου παρήσω. Πρῶτον μὲν τοίνυν Φαρνάβαζος καὶ Κόνων, ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ ναυμαχίᾳ, περιπλέοντες καὶ τὰς νήσους καὶ πρὸς τὰς ἐπιθαλαττιδίας πόλεις **τούς τε Λακωνικούς** ἀρμοστὰς ἐξήλανον καὶ παρεμυθοῦντο τὰς πόλεις, ὡς οὔτε ἀκροπόλεις ἐντειχίσοιεν ἐάσοιέν τε αὐτόνομοι. Οἱ δ' ἀκούοντες ταῦτα ἠδοντό τε καὶ ἐπήγουν καὶ ξένια προθύμως ἔπεμπον τῷ Φαρναβάζῳ. Καὶ γὰρ ὁ Κόνων **τὸν Φαρνάβαζον** ἐδίδασκεν, ὡς οὕτω μὲν ποιοῦντι πᾶσαι αὐτῶ αἱ πόλεις φίλαι ἔσοιντο, εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος **φανερὸς** ἔσοιτο, ἔλεγεν, ὡς μία ἐκάστη πολλὰ πράγματα ἰκανή εἴη παρέχειν καὶ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ ταῦτα αἰσθόιντο, συσταίεν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπείθετο ὁ Φαρνάβαζος. ἀποβὰς δ' εἰς Ἐφεσον τῷ μὲν Κόνωνι δούς τετταράκοντα τριήρεις εἰς Σηστὸν εἶπεν ἀπαντᾶν, αὐτὸς δὲ πεζῇ παρήει ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ἀρχήν.

καὶ γὰρ ὁ Δερκυλίδας, ὅσπερ καὶ πάλαι πολέμιος ἦν αὐτῷ, ἔτυχεν ἐν Ἀβύδῳ ὄν, ὅτε ἡ ναυμαχία ἐγένετο, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄρμοστοὶ ἐξέλιπεν, ἀλλὰ κατέσχε τὴν Ἄβυδον καὶ διέσωξε φίλην τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Ξενοφώντας Ἑλληνικά (4.8. 1-3)

I. Δεξιλόγιο

- **πόλεμος πολεμεῖται**= πόλεμος διεξάγεται
- **παρήμι** = αφήνω κατά μέρος, παραλείπω
- **ἐπιθαλαττίδιος, ον**= ο παραθαλάσσιος
- **παραμυθοῦμαι** = λέγω παραμυθητικούς, παρηγορητικούς λόγους, προτρέπω, συμβουλεύω, πραῖνω
- **ξένια**= τα φιλικὰ δῶρα (ἀπὸ φιλοξενία)
- **πράγματα παρέχω**= παρέχω, προξενῶ ενοχλήσεις.
- **συνίσταμαι**= συνασπίζομαι
- **έντειγίζω**= οχυρώνω

II. Παρατηρήσεις

B1. Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν... ἐάσοιέν τε αὐτόνομους. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παραπάνω απόσπασμα.

Μονάδες 10

B2. Ποιες συμβουλές ἔδωσε ο Κόνωνας στον Φαρνάβαζο;

Μονάδες 10

B3. α) πόλεμος, θαλάττη, ἀκροπόλεις, κίνδυνος, ἀρχὴν, ἄρμοστοι, τὰς νήσους, τῆ ναυμαχία. Να εντοπίσετε τα ουσιαστικά της πρώτης κλίσης και να γράψετε την ίδια πτώση στον ἄλλο αριθμό.

(μονάδες 4)

B3. β) ταῦτα μὲν οὖν ἐπέιθετο ... τοῖς Λακεδαιμονίοις. Να εντοπίσετε τρεις αντωνυμίες ἀπὸ το παραπάνω απόσπασμα και να τις αναγνωρίσετε (πτώση, αριθμό, γένος, εἶδος)

(μονάδες 3)

B3. γ) Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ γῆν... αὐτόνομους. Να εντοπίσετε τρία ρήματα ἀπὸ το παραπάνω απόσπασμα σε παρελθοντικούς χρόνους (παρατατικός, ἀόριστος, υπερσυντέλικος) και να γράψετε τον ἴδιο τύπο στον ενεστώτα.

(μονάδες 3)

Μονάδες 10

B4. α) ταῦτα, πάντα, τοὺς Λακωνικούς, τὸν Φαρνάβαζον, φανερός, αὐτῷ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου και να γράψετε τους ὄρους που προσδιορίζουν.

(μονάδες 6)

β) Να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις που ακολουθούν (εἶδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικὴ θέση)

- ἐπεὶ ἐνίκησαν τοὺς Λακεδαιμονίους τῆ ναυμαχία
- ὡς οὕτω μὲν ποιοῦντι πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις φίλαι ἔσονται

εκπαιδευτικός οργανισμός

ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

(μονάδες 4)

Μονάδες 10